GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 37. *Mercuri, 18 Februariu (2 Martie).* **1887.**

Brașovŭ, 17 Februariu 1887.

Intr'unulŭ din numerii trecuți amŭ arătatŭ în articululŭ de fondŭ de ce mare libertate se bucură scólele neromâne din România, și cu argumente tari amŭ doveditŭ, că acele scóle nu numai nu se potŭ plânge de nici o ingerință din partea organelorŭ autorității scolare a statului, ci din contră suntŭ întêmpinate cu tótă bunăvoința și unele chiar subvenționate de guvernŭ.

Făcêndŭ o comparațiă între starea scólelorŭ neromâne din România, scóle ale unorŭ coloniști de eri alaltăeri numai, și între starea scólelorŭ nemaghiare din Tansilvania și Ungaria, și mai cu sémă a scólelorŭ nóstre, ale Românilorŭ, poporŭ autohtonŭ în aceste țeri, nu ne-amŭ pututŭ opri d'a nu esclama, că le invidiămŭ străinilorŭ din România sórtea scólelorŭ lorŭ, în care 'și potŭ desvolta și cultiva limba și naționalitatea lorŭ totŭ așa de liberŭ ca în patria mamă.

Eramŭ deplinŭ convinși, că adevĕrurile, ce l'-amŭ spusŭ în acelŭ articulŭ, argumentele cele tari ce le-amŭ adusŭ spre a dovedi, că stăpânirea ungurescă n'are dreptulŭ a se gera ca liberală, eramŭ deplinŭ convinși, ḍicemŭ, că vorŭ sĕ producă supĕrare, pentru că adevĕrulŭ și dreptatea supĕră pe cei ce le 'nlocuescŭ cu falsitatea și cu strîmbătatea, și 'i supĕră cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ n'au curagiulŭ d'a păși pe față cu tótă urîciunea principiilorŭ lorŭ de intoleranță și absolutismŭ, ci 'și mai iau și odiosulŭ rolŭ alŭ vameșilorŭ și fariseilorŭ.

Cele mai multe foi ungurescĭ au avutŭ puterea d'a se stăpâni, de a'și înăbuși supĕrarea, pentru că și-au simțitŭ slăbiciunea și neputința d'a combate argumentele nóstre. Nu se póte lăuda însĕ cu acéstă fóia koșutistă din Clușiu, în care cătranulŭ contra Românilorŭ clocotesce ca materia dintr'unŭ vulcanŭ. In locŭ sĕ ne aducă măcarŭ unŭ singurŭ argumentŭ contra celorŭ ḍise de noi, se afundă în absurdități, în șovinismŭ, în grandomaniă și în neadevĕruri, căci étă ce ḍice:

....Acea scólă germană din Iași se'nțelege de sine că a pututŭ sĕ refuse acele lămuriri unei autorități, care n'are asupra ei nici unŭ dreptŭ de a dispune. Ori dóră în România universitatea e o autoritate imediată peste celelalte institute de învĕțĕmêntŭ? Conduce ea scólele inferióre? Nu!.... Dér décă universitățile au în adevĕrŭ dreptulŭ sĕ se amestece ca autorități în afacerile institutelorŭ de învĕțĕmêntŭ inferióre și acestea le ignoréza dreptulŭ, atunci e o dovadă, că autoritățile n'au nici o vadă și că statulŭ e slabŭ. Din contră împrejurarea, că guvernulŭ sprijinesce scóla reală germană, e o dovadă că guvernulŭ are nevoiă de acéstă scólă, căci în casŭ contrarŭ guvernulŭ n'ar fi atâtŭ de nătângŭ, sĕ arunce 15,000 franci, când ar puté întrebuința acești bani pe térĕmulŭ propriei sale instrucțiuni publice. De aci nu póte urma, că România e mai liberală decâtŭ noi Cunósce »Gazeta« noulŭ proiectŭ de lege asupra instrucțiunei publice în România? Nu-lŭ cunósce ori nu vrea sĕ scie nimicŭ despre elŭ. Ei bine, după acestŭ proiectŭ de lege e permisŭ sĕ esiste în România de aci înainte numai scóle cu limba de instrucțiune română și tóte institutele de învĕțĕmêntŭ stau sub nemijlocita supraveghiare a statului.« („Ellenzék“ din Febr. a. c.)

Și ca sĕ se cufunde biata fóiă kosutistă și mai adêncŭ în nomolulŭ „argumentelorŭ“ sale, că nu suntemŭ persecutați, întrébă: Câte milióne a votatŭ Germania, ca sĕ ruineze o naționalitate? Pentru ce Rusia rusifică Basarabia?

Va sĕ ḍică esistă în România scóle neromâne, cari fără témă de a fi supĕrate în urmă potŭ refusa a satisface unei cereri a ministrului instrucțiunei, fiă că se simtŭ atinse în dreptulŭ lorŭ séu din prea mare rĕsfățare. Este acésta o lipsă de vėḍă a autoritățilorŭ și o slăbiciune a statului, ori este libertate? Ce s'ar întêmpla cu o scólă nemaghiară, care în puterea autonomiei ei legale ar refusa a da lămuriri, nu ministrului de instrucțiune ci celui din urmă inspectorŭ scolarŭ ungurescŭ? Dér sĕ întórcemŭ lucrulŭ și sĕ întrebămŭ: Ar fi documentatŭ guvernulŭ românŭ o deosebită tăriă décă ar fi constrînsŭ cu forța pe direcțiunea scólei neromâne din Iași sĕ satisfacă fără amânare cererei sale ce nu-i era impusă de lege? — Noi credemŭ din contră că în casulŭ acesta ar fi documentatŭ slăbiciune.

Prin urmare când la noi în Ardélŭ și în Ungaria nu se respectă autonomia legală a scólelorŭ; când voința ministrului se pune mai pre susŭ de lege; când dela notarŭ, solgăbirĕu, fișpanŭ și până la ministru, toți dearêndulŭ ingeréză în afacerile scólelorŭ nemaghiare spre a dovedi „véḍa“ și „tăria“ statului, atunci, ḍĕu, de tóte póte fi vorba numai de libertate nu.

Ce privesce subvenționarea scólei reale germane din Bucuresci, e o absurditate a ḍice, că guvernulŭ românŭ are nevoiă de acéstă scólă când scóle reale esistă în România și când limba germană se învață ca studiu obligatŭ și în gimnasii și în scólele comerciale. E cu atâtŭ mai mare absurditate, cu câtŭ visteria statului românŭ e departe de a servi ca locuință paiangenilorŭ, și ar puté pune în cóstele scólei germane nu numai o singură scólă română. Dér guvernulŭ românŭ subvenționéză o scólă neromână, pentru că e guvernŭ liberalŭ alŭ unei țeri liberale, care prețuesce cultura fiă în orice limbă, și pentru că nu 'și bate jocŭ de limba și naționalitatea nimĕrui, nici nu alérgă după desnaționalisarea străinilorŭ.

Dér ce ni se întêmplă nouă Românilorŭ de aici? Nu numai că nu ni se subvenționéză nici o scólă — de cumva n'amŭ voi s'o maghiarisămŭ — dér încă se ridică cu banii noștri câștigați cu amarŭ scóle ungurescĭ, în cóstele scólelorŭ nóstre, pentrucă, vorba fóiei ungurescĭ, nu e nătângŭ guvernulŭ ungurescŭ *sĕ ne și ia și sĕ ne și dea*. Este acésta libertate, ori despoiare de drepturi?

Sĕ vedemŭ cum stă lucrulŭ cu proiectulŭ de lege alŭ instrucțiunei în România. Aci fóia ungurésca se dovedesce și ignorantă. Citéză unŭ punctŭ nu din proiectulŭ ministrului de instrucțiune, ci din contraproiectulŭ profesorilorŭ. Ei bine, tocmai acestui punctŭ alŭ contraproiectului face mai mare oposițiune ministrulŭ Sturdza. Sĕ ne spună fóia ungurésca unŭ casŭ, în care s'a opusŭ vr'odată ministrulŭ Trefort unei porniri vătĕmătóre învĕțĕmêntului naționalitățilorŭ ori că n'a fostŭ chiar elŭ inițiatorulŭ acestor porniri. Și apoi cum vine fóia ungurésca sĕ ne combată c'unŭ *proiectŭ*, despre a căruia sórte încă nimicŭ nu se scie, căci încă nici în desbaterea parlamentului nu s'a adusŭ? Și décă cu tóte astea s'ar întêmpla, ca frații noștri de dincolo luându-și esemplu rĕu dela Unguri sĕ scurteze pe locuitorii neromâni ai țerei în libera lorŭ desvoltare culturală, crede óre fóia kossutistă, că prin acésta s'ar spăla și s'ar ispăși tóte pĕcatele guvernanțilorŭ unguri comise în ḍiua mare în contra poporului băștinașŭ românŭ de dincóce?

Dér ne mai aduce fóia ungurésca ca esemplu pe Germania și pe Rusia, spre a ne arĕta că nu suntemŭ persecutați ca Polonii din Rusia și Românii din Basarabia. Ei bine, óre Ungurii n'ar vota bucurosŭ multe milióne, ca sĕ ruineze naționalitățile, décă visteria statului n'ar fi cu totulŭ sleită de bani? Óre nu se frĕmêntă și Ungurii sĕ ne maghiariseze, dovadă legile din 1878 și 1882, dovadă înființarea scólelorŭ de statŭ între Nemaghiari, dovadă persecutarea scólelorŭ acestora de autoritățile scolare ungurescĭ, dovadă kulturegyleturile și sprijinirea lorŭ din partea guvernului, dovadă declararea din ḍilele trecute a ministrului Trefort, cu ocasiunea desbaterei bugetului cultelorŭ și instrucțiunei, că are de gândŭ sĕ desființeze mai multe scóle confesionale și sĕ le 'nlocuiască cu scóle de statŭ?

Nu e maghiarisare și persecuțiune, când grădina de copii săsĕscă din Bistrița sĕ'nchide numai pentru că așa vrea inspectorulŭ școlarŭ și fișpanulŭ? Nu e maghiarisare și persecuțiune, când inspectorulŭ școlarŭ și notarulŭ din Crișiu interḍicŭ sub amenințare d'a se mai ține serate litetare în școla săsĕscă de acolo? Nu-i maghiarisare și persecuțiune când școla română a copiilorŭ dela meserii din Brașovŭ s'a închisŭ, pentru că obiectele nu s'au propusŭ și în limba maghiară?

Libertate e, când în scólele nóstre nu ni se mai permite a învĕța istoria trecutului nostru? Libertate e când cărți nevinovate ca „Fata dela Cozia,“ „Economia rurală la Români“, „Cursŭ de agricultură,“ „Studii de economia rurală,“ „Epistolia“, „Visulŭ Maicei Domnului“, „Alexandria“, „Arghirŭ și Elena“, „Calendare“, „Basme“ ș. a. se confiscă de autoritățile ungurescĭ?

Dér cine ar mai fi în stare sĕ înșire dearêndulŭ nenumĕratele și nesfêrșitele doveḍi, ce le primimŭ ḍilnicŭ despre aceea, că maghiarisarea și numai maghiarisarea o voescŭ Ungurii „liberali“ dela putere?

SCIRILE ḌILEI.

„Militär-Zeitung“ află, ca Maiestatea Sa a admisŭ *introducerea puscei cu repetiții* Mannlicher pentru infanteriă.

—x—

Deputatulŭ *Ugron Gábor* scrie unŭ articulŭ de fondŭ în „Ellenzék“, prin care îndémnă pe fii Ungariei la curagiu și pregătiri continue în fața pericolului iminentŭ alŭ unui rĕsboiu cu Rusia. „Las' sĕ véḍă tótă lumea — ḍice Ugron — că toți fii Ungariei, fiecare omŭ din acéstă țéră este gata a'și apĕra patria sa contra tiranismului rusescŭ. Las' sĕ véḍă chiar și Viena, că nisuințele națiunei maghiare nu tindŭ la slăbirea, ci la potențarea splendorilorŭ străbune ale tronului.“ Spre scopulŭ acesta îndémnă Ugron sĕ nu se cruțe spesele de lipsă, dér își esprimă durerea, că atâția bani trebue sĕ se dea pe mâna unui guvernŭ atâtŭ de risipitorŭ, ușuraticŭ și cu nume rĕu, care nu dă garanță despre aceea, că lupta pentru esistență a națiunei se va purta cu succesŭ. Câtŭ pentru *glóte*, ḍice Ugron, acestea vorŭ sta în legătură cu honveḍimea și *se vorŭ organisa pe basă națională. Armele vorŭ fi în mâna Maghiarilorŭ, pentru ca sĕ pădéscă ordinea publică și pacea internă față cu órecare naționalitate revoltătóre*, în timpŭ ce armata comună și honveḍimea va intêmpina pe inimicŭ în afară de granițele țerei. — Rĕu l'a apucatŭ ferbințelele pe deputatulŭ săcuiu, norocŭ numai, că în Ardealŭ se găsesce ghiață destulă și suntemŭ încă în ernă.

—x—

S'au mâniatŭ între ei actualulŭ viceșpanŭ alŭ comitatului *Murĕșŭ-Turda*, Sándor László, și Szentiványi Kálman, fostulŭ viceșpanŭ alŭ acestui comitatŭ. Ca rĕsbunare, actualulŭ viceșpanŭ face grave imputări lui Szentiványi pentru numĕróse abusuri și încurcături, eșite la ivélă după dimisionarea acestuia din postŭ. Mai vĕrtosŭ în ședința publică a comitetului permanentŭ, ținută la 25 Februarie în Tĕrgulŭ Murĕșului, d. Sándor face importante destăinuiri asupra modului, cum d. Szentiványi administra banii comitatului până era în oficiu. După cum se vede din aceste destăinuiri, d. Szentiványi se juca în vremea lui cu miile comitatului, ca și copii pe la Pasci cu ouĕle roșii fără a avé témă de nici unŭ controlŭ. Décă statulŭ dispune de astfelŭ de organe administrative, nu e mirare chiar de locŭ, cum de se sporescŭ în așa mĕsură înspăimântătóre deficitele Ungariei pe tóte terenele. E vorba de mai multe mii de florini și neregularități grozavŭ de mari în administrarea banilorŭ, pentru cari d. Szentiványi — décă n'a sciutŭ sĕ se pădéscă de a nu supĕra pe succesorulŭ sĕu — trebue acum sĕ-și dea sémă

—x—

Reuniunea de cântărĭ săsêscă din Brașovŭ: *Kronstädter Männer-Gesangverein*, a arangiatŭ Joi în 24, Sâmbătă în 26 și Lunĭ în 28 Februariu a. c. o serată cu producțiunĭ vesele (heitere Liedertafel) în sala Redutei sub conducerea d-lorŭ dirigențĭ de corŭ Antonŭ Brandner și Leopoldŭ Frank. Seratele aceste șĭ-au câștigatŭ unŭ renume frumosŭ, așa că la cele două representațiunĭ dintâiu biletele erau luate cu două ḑile înainte și anevoie găsea omulŭ locŭ décă nu se presenta cu o oră înainte de începerea producțiunei. Șĭ'n adevĕrŭ, programa de acum n'a rĕmasŭ îndĕrĕtulŭ celorŭ din alțĭ anĭ.—Partea 1-a s'a întrodusŭ c'unŭ corŭ bărbătescŭ „Spielmannslied" de R. Schwalm, cântatŭ cu putere și cu multă esactitate A urmatŭ apoi unŭ solo alŭ baritonistului Fr. Stenner, bravŭ esecutatŭ; composiția musicei de A. Brandner, precum și tecstulŭ de E. K. au fostŭ câtŭ se póte de bine succese. Cupletulŭ „Jeunesse dorée", compusŭ (tecstulŭ și musica) și esecutatŭ de E. Kühlbrandt a produsŭ multŭ hazŭ și a fostŭ de repețite orĭ și fórte viu aplaudatŭ de publicŭ. Efectulŭ ar fi fostŭ, credemŭ, încă și mai mare, décă refrenulŭ cupletului ar fi fostŭ predatŭ într'unŭ tempo puținŭ mai acceleratŭ. A urmatŭ comedia în trei tablourĭ pentru vocĭ solo și chorŭ de E. S. Engelsberg „Dr. Heine séu unŭ rigurosŭ în timpŭ de vĕră", piesă care a fostŭ bine studiată și dibaciu cântată și jucată de toțĭ participanții. -- Partea a 2-a a programei s'a începutŭ cu-o producțiune instrumentală umoristică a membrilorŭ reuniunei de cântărĭ sub direcțiunea lui Floda Zsiev (d. A. Weiss) După ce s'a recomandatŭ publicului cu capela sa, a esecutatŭ unŭ potpuriu »Suvenirŭ din Bulgaria", compusŭ de dênsulŭ, care s'a începutŭ cu marșulŭ lui Battenberg și s'a finitŭ cu hora bulgărêscă; mai departe o polcă française „Jeunesse dorée«. Ambele piese au seceratŭ aplause. „Cuartetulŭ jidovescŭ," ce a urmatŭ, a fostŭ fórte bine nemeritŭ și a produsŭ multă ilaritate. Debutanții, în frunte cu d. F. Schmidt, n'au mai lăsatŭ nimicŭ de doritŭ. Satirisarea poveștei cu „milionulŭ« celŭ vestitŭ a fostŭ sublimă. In piesa următóre »der falsche Persoir" s'au produsŭ d. A. Weiss ca tobașŭ dibaciu pe mai multe tobe, cu acompaniarea orchestrei sale. — O frumósă încheiere a programei a fostŭ representarea operetei comice „Der Schatz« (comóra) de Alphonse Maurice. D-șóra Jetty Hiemesch (Otta) a cântatŭ și a jucatŭ ca totdéuna fórte drăgălașŭ: d-șóra Leontina Neugeboren (Teresa) a seceratŭ pentru întâia óră pe scenă meritate aplause; cu multă pricepere șĭ-a jucatŭ rolulŭ d. Ernst Hintz (judele satului) pe care l'a ajutatŭ și vocea sa escelentă de baritonŭ, fórte bine a cântatŭ și tenoristulŭ d. Orendi (Frieder). Numĕrosulŭ chorŭ de dame bine disciplinatŭ și puternicŭ a contribuitŭ multŭ la reușita piesei, care în partea ei musicală este a se datori în deosebĭ diligenței și dibăciei d-lorŭ dirigențĭ Brandner și Frank. Producțiunea a duratŭ până la meḑulŭ nopții.

—x—

Ni se scriu următórele: »Am înțelesŭ, că în *Bandulŭ de Câmpiă* la 20 Faurŭ s. n. s'a ținutŭ cu mare svonŭ balulŭ în favórea Kulturegyletului. Fii lui Arpadŭ au alergatŭ a'șĭ depune dinariulŭ lorŭ pe »altarulŭ« Kulturegyletului; numai câtŭ nu au fostŭ tare norocoșĭ în așteptarea lorŭ, ér dintr'ênșii unulŭ, fiindŭ tare flămândŭ, pre la cină era gata de a duce veste despre resultatulŭ Kulturegyletului și dincolo de mormêntŭ, décă din norocirea lui nu-lŭ rețineu îndĕrĕtŭ cei ce au venitŭ în ajutorŭ de i-au scosŭ osulŭ, deja acățatŭ în gâtŭ cu atâta putere, câtŭ dênsulŭ n'a putută a-lŭ mai scóte. Ce privesce pe Românii din locŭ și jurŭ șĭ-au cunoscutŭ chiămarea lorŭ, afară de fiulŭ fostului preotŭ gr. or. cu numele *Ioanŭ Hodoșŭ*, care încă a alergatŭ cu dinariulŭ sĕu la piciórele Kulturegyletului, uitându-șĭ sĕrmanulŭ că s'a hrănitŭ cu prescură românéscă și se hrănesce încă și astăḑĭ.« —

—x—

Cu privire la *museulŭ comercialŭ din Budapesta d. Eug. Jekelius*, representantulŭ museului pentru Brașovŭ și împrejurime, face cunoscutŭ cercurilorŭ interesate, că direcțiunea museului a hotărîtŭ ca, pe lângă folosirea unui spațiu de unŭ metru pătratŭ fără chiriă, pentru orĭce altŭ metru pătratŭ și pentru acele obiecte ce nu se espunŭ în dulapurĭ, chiria locului pe unŭ anŭ se reduce dela 5 fl. la 2 fl. Astfelŭ de obiecte suntŭ de esemplu mașinĭ, carĕ, mobile, producte silvanale, parchete, producte agricole, ferŭ etc. Mai departe direcțiunea a hotărîtŭ, ca acei producențĭ și industriașĭ, carĭ au de gândŭ sĕ ia parte la esposițiunea ce se va deschide în luna Maiu, au sĕ'șĭ trimétă cólele de anunțare *celŭ mai târḑiu până la 31 Martie a. c.*, deórece obiectele celorŭ carĭ se anunță mai târḑiu nu se mai potŭ așeḑa în grupulŭ corĕspunḑĕtorŭ și nicĭ în catalogulŭ pe 1887 nu se potŭ aminti. *Terminulŭ de trimitere* a obiectelorŭ se va face cunoscutŭ, ér mai nainte sĕ nu se trimétă. Orĭce amĕrunte se potŭ cere de d. Jekelius, la camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ.

—x—

»Politische Correspondenz« ḑice, că cunoscutulŭ agitatorŭ (?) românŭ în Macedonia, d. *Apostolŭ Mărgăritŭ* a fostŭ ḑilele trecute arestatŭ din ordinulŭ autoritățilorŭ turcescĭ în Macedonia. Scirea acésta are nevoiă de confirmare.

—x—

Reuniunea română de cântărĭ și musică din Orăvița a arangiatŭ Duminecă în 15 (27) Faurŭ 1887 în sala hotelului „Coróna ung« din Orăvița unŭ *balŭ mascatŭ* cu ocasiunea căruia corulŭ a esecutatŭ „*Forfecării*" operetă comică în 1 actŭ, avêndŭ rolurile astfelŭ împărțite: Oprescu, primarŭ: d-lŭ Lazarŭ *Dragoescu*, Sbicescu, studentŭ: d-lŭ Ioane *Popa*, Ghiță, haiducŭ: d-lŭ Alexie *Pocreanŭ*, Ioana, servitóre: d-lŭ Stefanŭ *Dodenciu*. Corulŭ studențilorŭ. Corulŭ senatorilorŭ.

—x—

* Ni se scriu următórele: „*Societatea română de lectură* din *Roșia-montană* 'șĭ-a ținutŭ adunarea generală anuală la 20 Februariu n., constituindu-se cu alegerea de președinte în persóna d-lui Simeonŭ *Henzelŭ*, de subpreședinte și cassarŭ d-lŭ parochŭ gr. cat. Ioanŭ *Maiorŭ*, de notarŭ și bibliotecarŭ d-lŭ Ioanichiu *Crișanŭ*. Sperămŭ că acești pré st. domnĭ, în carĭ șĭ-a pusŭ societatea tótă speranța, vorŭ lucra neobosițĭ pentru sprijinirea susținerea și înaintarea societății, ca sĕ pótă fi de modelŭ celorlalte societățĭ de lectură în munții apusenĭ. — *Unŭ membru.* —

—x—

Primimŭ spre încunosciințare următórele: »Doritorilorŭ de-a posede „*Manualulŭ de stupăritŭ*" le aducŭ la cunoscință, că mai am încă esemplare, și cei cemĭ trimitŭ prețulŭ de 65 cr. cu mandate postale primescŭ cartea cu porto solvitŭ, dela 10 esemplare primescŭ rabatulŭ îndatinatŭ. *Ieuții de susŭ, p. Nagybanya Ioanŭ Costinŭ* preotŭ.«

De lângă Făgărașŭ, Februariu 1887.

Onorate Dle Redactorŭ! Munca trebue resplătită omului și pentru fructulŭ îmbucurătorŭ alŭ muncei are sĕ urmeze laudă lui Dumneḑeu și ómenilorŭ, carĭ au făcutŭ sĕ resară bunătatea. Unŭ astfelŭ de fructŭ alŭ muncei care a înveselitŭ inimile de Românŭ a fostŭ și „*producțiunea literară*« a corpului învĕțătorescŭ dela scóla confesională română din Becleanŭ (lângă Făgărașŭ), arangiată în frumosulŭ edificiu scolarŭ alŭ acestei comune la 8 (20) Ianuariu a. c.

Învĕțătorii acestei comune: George Taflanŭ și Nicolae Ludu, fii eșițĭ din sînulŭ poporului da aicĭ, nu înzadarŭ aruncă sĕmênța în pământulŭ datŭ lorŭ spre cultivare. căcĭ aceea îșĭ aduce rodulŭ totdéuna la timpŭ în modŭ fórte mulțămitorŭ. Am observat'o acésta în repețite rendurĭ, când am avutŭ fericirea sĕ aprețiezŭ resultatele acestei scóle.

Programulŭ producțiunei din cestiune — căcĭ despre acésta voiu sĕ raportezŭ ceva onoratului publicŭ cetitorŭ — a fostŭ esecutatŭ pe deplinŭ și cu resultate preste așteptare, mai alesŭ unele puncte ale lui. „*Cuvêntulŭ de deschidere*," rostitŭ de d-lŭ George Taflanŭ, învĕțătorulŭ primarŭ alŭ scólei din Becleanŭ, a fostŭ seriosŭ și bărbătescŭ. In elŭ s'a arĕtatŭ însemnătatea scólei în societate și a întrunirilorŭ literare pentru poporŭ. Cântările corului mictŭ: „*Țéră mândră*," „*Cântecululŭ gintei latine*" și „*Cisla*," cuartetŭ umoristicŭ-satiricŭ de C. Porumbescu, esecutate în diferite vocĭ de scolarĭ, scolărițe și ómenĭ adulțĭ din poporŭ, au fostŭ adevĕrate resultate ale artei musicale. „*Dialogulŭ între cei patru elevi*," în care s'a arĕtatŭ însemnătatea scólei și a meseriilorŭ pentru poporulŭ nostru, a fostŭ fórte instructivŭ, și glumele picante din elŭ au făcutŭ mare hazŭ publicului asistentŭ. „*Frații Sdeĭ*," poesiă de Vasile Alexandri, a declamat'o cu simțĕmêntŭ și bine d-nulŭ Nicolae Ludu, învĕțătorulŭ alŭ doilea al acestei scóle.

La desvoltarea programului acestei producțiunĭ literare au contribuitŭ și unii d-nĭ învĕțătorĭ din jurŭ, anume: d-nulŭ George Dobrinŭ, dirigintele scólei grănițerescĭ din Voila, care șĭ-a cetitŭ disertațiunea: *Chiămarea inteligenței române față cu poporulŭ dela sate*," și d-nulŭ E. Prodanŭ, învĕțătorŭ la scóla capitală din Avrigŭ, care a rostitŭ în modŭ comicŭ unŭ „*Monologŭ ocasionalŭ*« plinŭ de spiritŭ, combatêndŭ mai multe rele din societatea omenéscă. Atâtŭ disertantele câtŭ și monologistulŭ au satisfăcutŭ pe deplinŭ chiămărei lorŭ. Amintescŭ aci pe d-șóra Elena Prodanŭ, învĕțătorésă în Voila, care a esecutatŭ solo frumosulŭ cântecŭ popularŭ „*Fântâna cu trei isvóre.*" D-șóra Prodanŭ, costumată națională, cum era, avêndŭ și o voce curată și plăcută, a transpusŭ cugetele celorŭ presențĭ la viéța dela țéră, unde nu arareorĭ audḑĭ pe poporŭ cântându-șĭ năcasurile așa cum scie elŭ. „*Adio Bucurescĭ*" romanță cântată duetŭ de d-nii George Taflanŭ și Nicolae Ludu, a fostŭ unŭ plăcutŭ contrastŭ alŭ cântecului popularŭ de mai înainte.

La sfîrșitulŭ producțiunei m. o. d-nŭ Iuliu Danŭ, administratorŭ protopresbiteralŭ și inspectorŭ districtualŭ de scóle, prin câteva cuvinte alese șĭ-a arĕtatŭ mulțămirea față de astfelŭ de întreprinderĭ salutarĭ și a îndemnatŭ pe d-nii învĕțătorĭ a arangia și pe viitorŭ astfelŭ de producțiunĭ literare, carĭ suntŭ de folosŭ pentru poporulŭ nostru.

După producțiune a urmatŭ petrecere cu jocŭ. In timpulŭ pausei optŭ junĭ Beclenenĭ în frunte cu d-nulŭ George Taflanŭ, ca vătafŭ alŭ lorŭ, au esecutatŭ jocurile istorice *Călușarulŭ* și *Bătuta* cu o tactică rară. Publicŭ asistentŭ am vĕḑutŭ din tóte părțile. Preoțĭ, învĕțătorĭ, notarĭ și alțĭ inteligențĭ din cele mai îndepărtate locurĭ n'au lipsitŭ. Venitulŭ, după cum am înțelesŭ, a fostŭ frumosŭ. Se vorŭ bucura scolarii miserĭ dela scóla din Becleanŭ, când din acestŭ venitŭ li se vorŭ cumpăra rechisite de învĕțămêntŭ și alte lucrurĭ, a cărorŭ lipsă se găsesce în totŭ loculŭ.

Étă adevĕratulŭ fructŭ alŭ ostenelelorŭ: scólă corĕspunḑĕtóre întru tóte. Becleanulŭ se póte bucura, și cu elŭ veteranulŭ preotŭ din locŭ Iónŭ Bârsanŭ, care a condusŭ și conduce lucrurile, că astăḑĭ strălucesce în

FOILETONU.

Satira în genere și în specie.

Satira la Românĭ.

(Conferința d-lui G. Marianŭ ținută în séra de 8 Februarie 1887 la Ateneulŭ din Bucurescĭ.)

(Urmare și fine.)

Grigore Alexandrescu, care a fostŭ dusŭ la mormêntŭ părăsitŭ de toțĭ prietenii sĕi, este unulŭ din cei mai de frunte satiricĭ. Sentimentulŭ patrioticŭ, pe care îlŭ găsimŭ în genere la toțĭ scriitorii epocei nóstre de renascere, e fórte desvoltatŭ la dênsulŭ. Elŭ e poetŭ filosofŭ când ḑice:

De'mbunătățirĭ rele câtŭ vréi suntemŭ sătui
séu
Ce-i pasă bietei turme în vecĭ nenorocită,
Sĕ scie de ce mână va fi măcelărită •
Și décă are unulŭ séu mulțĭ asupritorĭ?

E poetŭ alŭ inimei când scrie „*Candela*" séu „*Elisa*". E satiricŭ când scrie fabulele sale, din carĭ conferențiarulŭ cetesce una, ce pare a fi scrisă pentru vremea nóstră de aḑĭ.

Alexandrescu are multe din subiectele, ce le tratéză, originale, cum e „*Boulŭ și vițelulŭ*" „*Toporulŭ și Pădurea*", etc.

Poesia cetită este: „*Vulpea liberală*",

Vulpea fără încetare
Strigă în gura mare
Că, de când Elefantulŭ peste pădurĭ domnesce
Trebile mergŭ la vale și lumea pătimesce,
Că este nedreptate,
Că o sĕ cheltuiască
Veniturile tóte
Pentru masa crăiască.
D'acestea, elefantulŭ, câtŭ a luatŭ de știre,
Temêndu-se, cu dreptulŭ, de vre-o rĕsvrătire,
Pe epure la vulpe cu unŭ biletŭ trămise,
O învită la curte, o îmbrățișă și'i ḑise:
„Am aflatŭ jupânésă, că ai mare talentŭ.
„Voiu sĕ te punŭ în pâne.
»Și, începêndŭ de mâne,
„Îțĭ dămŭ cu mulțămire,
„Ca unŭ semnŭ de cinstire,
„Alŭ găinilorŭ nóstre intinsŭ departamentŭ.
„Cautățĭ bine tréba".
— „Pe seama mea te lasă",
Rĕspunse oratorulŭ. Și sărutându-i laba,
Se'ntorse-acasă.
In ḑiua viitóre,
Vulpea ca totdéuna veni la adunare;
Dér însĕ oblojită, pe sub barbă legată
Și cu unŭ lipanŭ mare la capŭ înfășurată,
— »Ce ai? de ce ești astfelŭ?« O întrebară tóte.
— „Îmĭ-e rĕu de-aséră, îmĭ-e rĕu câtŭ se póte
„Și cu trebile țĕrei mĕ lăsațĭ în pace.
„Craiulŭ șcie ce face.
»Elŭ ne'ncetatŭ gândesce la alŭ obștei folosŭ.
»Adio! sunt bolnavă....
M'am înecatŭ c'unŭ osŭ
Cunoscŭ mulțĭ liberalĭ, la vorbe se întrecŭ.
Dér până în sfârșitŭ cu óse se înnecŭ.

*

D. *G. Crețeanu*, care a scrisŭ frumóse poesii lirice autorulŭ „*Cântecului străinătății*":

Fiă pânea câtŭ de rea,
Totŭ mai bine'n țéra mea!

a făcutŭ și satire. A descrisŭ întruna pe ambițioșii politicĭ, carĭ trecŭ când într'unŭ câmpŭ politic, când într'altul. De atuncĭ, ḑice conferențiarulŭ, suntŭ 14 anĭ; decĭ fiindŭ la adăpostulŭ epocei și sub scutulŭ unui inamovibilŭ, nu mĕ temŭ că voiu fi acusatŭ, că voiescŭ a vorbi de unele din persónele eșite la obraze de când cu *era nouă* în care trăimŭ.

Sfruntilă, eroulŭ acestui poetŭ, nu e boierŭ nou, ci ciocoiu nou. Altele suntŭ moravurile boerului, altele moravurile ciocoiului. Din tagma lorŭ, cei mai periculoșĭ suntŭ ciocoii politicĭ. Ei suntŭ séu *ai guvernului* și atuncĭ corupŭ pe orĭ-ce guvernŭ îi ia cu sine; séu *ai poporului* și atuncĭ propagă anarhia, corupŭ moralulŭ poporului și când, prin elŭ se rădică, îlŭ strivescŭ sub picióre. *Sfruntilă* e unŭ ciocoiu alŭ guvernului. In partea întâiu, care s'ar putea intitula: „*Sfruntilă democratŭ*", eroulŭ vorbesce cu unŭ fostŭ amicŭ de colegiu, anume „*Paulŭ*". Intre altele îi ḑice:

Pe draculŭ, ca-altă-dată, de códă nu'lŭ mai tragŭ,
Fiindŭ că 'nțelegŭ timpulŭ, fiindŭ că am spiritŭ largŭ.
D'așŭ fi voitŭ virtutea sublimă-a cultiva,
N'așŭ fi 'n aste palate...
Suntŭ suflete naive ce în principii credŭ,
Ce n'au nicĭ de mâncare și 'n teorii se pierdŭ...

mijloculŭ lui frumosulŭ edificiu scolarŭ cu doi învĕţătorĭ harnicĭ, cărora nu le e greu a corespunde chiămărei lorŭ câtŭ numai sĕ póte; se póte bucura, că altă scólă confesională înaintea acesteia în jurŭ nu se află. *n.*

Cutremurŭ de pămêntŭ în Europa de sudŭ.

In 23 l. c. s'a simţitŭ unŭ cutremurŭ puternicŭ da-alungulŭ Alpilorŭ liguricĭ, dela Marsilia până la Milano şi Livorno, ba chiar şi până la Riva (laculŭ de Garda), şi care mai alesŭ la litoralŭ, între Genua şi Nizza a causatŭ marĭ stricăciunĭ, cădêndŭ victimă acestui cutremurŭ o mulţime de vieţĭ omenescĭ In Bajardo la San-Remo au fostŭ omorîte în urma surpării unei bisericĭ 300 persóne, carĭ asistau tocmai atuncĭ la serviciulŭ divinŭ. In Albisola, în Savona şi în Nolli numĕrulŭ morţilorŭ şi alŭ răniţilorŭ a ajunsŭ cifre însemnate, în Dianomarina, unde s'au surpatŭ a treia parte din case, au fostŭ o mulţime de morţĭ şi răniţĭ, se ḑice peste 600.

Renumitulŭ astronomŭ Rudolf Falb crede, că puterea cutremurului şĭ-a ajunsŭ maximulŭ ei în Dianomarina, şi că prin urmare vatra acestui cutremurŭ este a căuta, décă nu sub fundulŭ mării, apoi în apropiarea muntelui Fronte şi a muntelui Ceppo. Undele primei sguduiturĭ s'au lăţitŭ peste tótă provincia Pavia şi asupra provinciei de sudŭ. In Marsilia, Genua, Acqui, Casale şi Alexandria au mai urmatŭ, după sguduitura principală, şi mai multe sguduirĭ micĭ. In Nizza, unde prin surparea unei case au fostŭ omorîte trei persóne, asemenea s'au ivitŭ mai târḑiu câteva sguduiturĭ mai slabe. Cutremurulŭ s'a sêmţitŭ destulŭ de tare şi în Elveţia şi a rĕsuflatŭ tocmai în Grecia, unde în 24 Februarie diminéţa s'au întêmplatŭ sguduiturĭ în mai multe puncte.

In Genua populaţiunea a părăsitŭ casele, cele mai multe familii au petrecutŭ în câmpŭ de frica cutremurului, trăsurile, omnibusele, vagónele şi corăbiile din portŭ erau îndesate de fugarĭ. Din Nizza au plecatŭ în 2 ḑile 15 mii de călĕtorĭ, spaima a cuprinsŭ întréga populaţiune a oraşului. După o depeşă sosită în Paris s'au scosŭ de sub ruine numai în Dianomarina 700 de cadavre. Poporaţiunea campézā la litoralulŭ mării. In Mentone situaţiunea este fórte tristă, oraşulŭ este părăsitŭ, stradele suntŭ góle, magazinele închise, poporaţiunea a fugitŭ în munţĭ, orĭ tăbăresce sub măslinĭ. Se asigură, că în urma cutremurului în localităţile francese şi italiane au peritŭ peste o miie de persóne.

Convocare. — Domnii membrii ai Reuniunii române de gimnastică şi de cântărĭ din Braşovŭ suntŭ învitaţĭ prin acésta a lua parte la adunarea generală anuală, ce se va ţiné Dumineca în 22 Faurŭ st. v. în localulŭ Reuniunei Nr. 132, uliţa Scheilorŭ (casele vĕd. Elena George Ioanŭ) la 3 óre după amédḑĭ.

Braşovŭ, în 16 Faurŭ 1887.

Ioanŭ Bozoceanu, secretarŭ, *Ioanŭ Lengerŭ,* preşedinte.

Mulţămită publică. Subsemnatulŭ comitetŭ alŭ Reuniunii femeilorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace se simte îndatoratŭ a aduce şi pe calea acésta mulţămită cordială Domnilorŭ nepoţĭ ai reposatului în Domnulŭ Dumitru Eremias pentru darulŭ de 50 fl. făcut de domniele lorŭ fondului reuniunei nóstre întru eternă amintire a numelui unchiului lorŭ. Dumneḑeu protégă firma D. Eremias nepoţii.

Braşovŭ, în 31 Ianuariu 1887. *Comitetulŭ.*

Mulţămită. Pe acéstă cale aducŭ mulţămită D. S. Samitca, librarŭ în Craiova, carele mĭ-a trămisŭ 10 esemplare din instructiva istoriórā »Miculŭ Andreiu« cu acea dorinţă sĕ-le împărţescŭ între şcolarii mai diligenţĭ. Din acéstă scriere am donatŭ 5 esemplare pentru totŭ atâtea bibliotecĭ şcolare, éră restulŭ la 5 şcolarĭ mai diligenţĭ. *Iónŭ Costinŭ,* preotŭ.

Dare de sémă. — In urma apelului emisŭ din partea subscrisului comitetŭ au intratŭ în favórea fondului de abcedare şi legendare suma de 75 fl. v. a. şi anume dela următorii domnĭ din Braşovŭ: domnii Fraţii Stănescu 20 fl., Dimitrie Jonciovicíu 10 fl., Gr. Birea 10 fl., P. M. Zănescu 10 fl., G. M. Zănescu 5 fl., Verdulŭ (colectante) 20 fl., cărora prin acésta li se esprimă cea mai cordială mulţămită

Sperândŭ că nobilulŭ scopŭ ce urmărimŭ şi frumosulŭ esemplu alŭ d-lorŭ mai susŭ amintiţĭ va servi ca unŭ indemnŭ forte pentru on. publicŭ românŭ cu dare de mână suntemŭ cu tótă stima.

Rodna vechiă, 25 Faurŭ 1887.

Porciusŭ, preşedinte. *Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ,* primŭ-secretarŭ.

Ultime sciri

Pesta, 27 Februarie.— Ḑiarulŭ săptĕmânalŭ „la Revue d'Orient" pune din nou în circulaţie scirea, că în cercurile guvernamentale bulgare este vorba de a se proclama regatulŭ şi de a alege pe principele de Battenberg Rege alŭ Bulgariei.

—x—

Parisŭ, 27 Februarie. — Se asigură, că guvernulŭ germanŭ, îngrijitŭ de resultatele alegerilorŭ în Alsaţia-Lorena, unde populaţiunea s'a pronunţatŭ în imensă maioritate pentru candidaţĭ protestatorĭ, este hotărîtŭ a exercita o mare represiune în cele două vechĭ provincii francese, care vorŭ fi supuse unui regimŭ excepţionalŭ de rigóre.

—x—

Viena, 27 Februariu. — „Neue Freie Presse" de aḑĭ vorbindŭ de atitudinea anti-germană a Rusiei, ḑice că ea va avea o influinţă decisivă la Berlinŭ şi va înlătura astfelŭ unŭ rĕsboiu între Francia şi Germania.

—x—

Pesta, 27 Februariu. — D. D. Sturza delei gatulŭ României pentru încheerea unei conventicomerciale, trebue sĕ sosească aicĭ după închiderea delegaţiunilorŭ, pentru a reîncepe negociările întrerupte.

—x—

Viena, 28 Februarie. — Scirile rĕspândite de ḑiare în privinţa unei apropiate mobilisărĭ a armatei austro-ungare suntŭ neîntemeiate.

—x—

Lubeck, 28 Februarie. — Poliţia a confiscatŭ 10,000 esemplare ale unui manifestŭ socialistŭ, care conţine atacurĭ violente în contra împĕratului şi principelui de Bismarck.

DIVERSE.

Cununiă. — D-lŭ *Ioanŭ Daloga* şi d şóra *Pelagia Popŭ* şi-au serbatŭ cununia lorŭ la 24 Faurŭ 1887 st. n. în biserica gr. cat. din comuna Bichigiu. — Urămŭ tinerei pārechĭ viéţă lungă şi fericită!

***

Şarlataniă. — Intr'unŭ orăşelŭ francesŭ se arĕta publicului unŭ leu într'o baracă şi provincialĭ întrau cu grămada sĕ véḑă pe regele desertului. Unŭ colonelŭ din Parisŭ, venindŭ cu afacerĭ în acelŭ orăşelŭ, întră de asemenea în baracă spre a-i trece de urîtŭ. Minunatulŭ *leu africanŭ* era într'o colivie întunecósă, în care *domesticitorulŭ* tocmai îşĭ începea producţiunile, dândŭ câtŭ putea cu unŭ bastonŭ în sêrmanulŭ suveranŭ alŭ animalelorŭ. Leulŭ suferea liniştitŭ acéstă operaţiă înjositóre neîndrăsnindŭ nicĭ sĕ mîrîe. Colonelulŭ se uita cu băgare de sémă la animalŭ; când îmblânḑitorulŭ începù din nou: „Acesta e leulŭ celŭ mare africanŭ", colonelulŭ îi tăià vorba ḑicêndŭ: „Ba nu, domnule, acesta nicĭ nu e leu, ci e cânele meu ce mi s'a furatŭ acum unŭ anŭ." Apoi colonelulŭ strigă: „Hectorŭ! Hectorŭ!" Şi étă că leulŭ sări în susŭ şi începù sĕ dea semne de bucuriă la glásulŭ stăpânului sĕu, care îi desfăcù dela gâtŭ cóma de leu, ce fusese odată póte la vre-unŭ covorŭ vechiu. De altminterĭ *Hectorŭ* era unŭ colosŭ.

***

O esplicare a pregătirilorŭ de rĕsboiu. — „Punchul", ḑiarŭ umoristicŭ din Londra, face mai multe jocurĭ de spiritŭ în privinţa preparativelorŭ de resboiu dintre Francia şi Germania. „România" estrage pe cele mai principale.

Pregătirĭ de rĕsboiu.	*Semnificarea lorŭ.*
Interdicţia absolută a exportului cailorŭ din Francia.	Din causa scumpetei carnei de vacă.
Cumpĕrarea a 10,000,000 cartuşe de către Francia.	Pentru a trage salve cu ocasiunea diferitelorŭ serbărĭ.
Cumpĕrarea a 10,000,000 cartuşe de către Germania.	Pentru a îmbogăţi colecţiunile artistice.
Refusulŭ concediului cerutŭ de către oficerii francesĭ.	Din causa penuriei de danţatorĭ în salónele din garnisóne.
Refusulŭ concediului cerutŭ de către oficerii germanĭ.	Spre a opri pe oficerĭ d'aşĭ cheltui leafa în străinătate.
Mobilisarea completă a armatei francese.	In interesulŭ sănătăţii soldaţilorŭ.
Mobilisarea complectă a armatei germane.	Pentru a putea rĕspunde cu toţii la apelulŭ nominalŭ.
Emisiunea unui împrumutŭ de 100 milióne de către Francia.	Pentru a pava cu macadam stradele ce conducŭ la Bois-de-Boulogne.
Emis. unui imprumutŭ de 100,000,000 de către Germania.	Pentru aşeḑare de nuoi arborĭ la Unter-den-Linden
Ultimatulŭ Franciei datŭ Germaniei.	Pentru a împedeca rĕsboiulŭ.
Ultimatulŭ Germaniei datŭ Franciei.	Pentru a asigura o pace onorabilă în eternŭ.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Eu...

Aḑĭ apĕrŭ pe celŭ tare, strivescŭ pe celŭ mai slabŭ,
Ce este viéţa nóstră? Unŭ şirŭ de contraḑicerĭ!
Şi numai gugumanii mai potŭ avé convingerĭ.
Mai auḑitŭ vre-odată la Cameră vorbindŭ,
Tractândŭ de plebă vilă p'egalii mei de erĭ,
Când vĕdŭ majoritatea compusă de boerĭ;
Apostrofândŭ în urmă pe foşti'-aristocraţĭ,
Că ţéra vorŭ sĕ vênḑă la şépte împĕraţĭ?
La scopu-mĭ spre-a ajunge nimicŭ nu m'a opritŭ;
Fuiu arogantŭ cu slabii, cu cei tarĭ umilitŭ;
Din tabĕră în alta d'a rêndulŭ am trecutŭ;
Unde scuipam erĭ, astăḑĭ mĕ'ntorcŭ ca sĕ sĕrutŭ.
Aşa mĭ-am făcutŭ drumulŭ, aşa m'am ridicatŭ;
De trei orĭ fuiu ministru şi aḑĭ sunt în Senatŭ,
Nu dór că nu potŭ încă ministru a mai fi,
Dér voiu câtă-va vreme a mĕ mai odihni.

. . . .

Spre-a umili mai tare pe foşti-aristocraţĭ,
Ii imitămŭ în tóte, noi, capĭ de democraţĭ.

Paulŭ îi ḑice:

In loculŭ boeriei, eu vĕdu că'sŭ ridicaţĭ
O castă mai avidă de ómenĭ leşinaţĭ,
Ce nu cunoscŭ pudórea, ce nu au nicĭ unŭ frêu
Ce-ţĭ taie ḑiua mare chiar punga dela brîu.

Acusatŭ că ar ataca persóne anume, poetulŭ se disculpà prin partea a doua, ce cuprinde jurnalulŭ lui Sfruntilă.

1872.

Culegŭ cu fericire onorile ce-mĭ vinŭ
De crucĭ, stele, cordóne, mĭ-e gâtulŭ, peptulŭ plinŭ.
La ḑile de paradă, când tóte le înşirŭ,
Stau ore la oglindă şi singurŭ mĕ admirŭ;
Puterea e a nóstră şi ţéra suntemŭ noi,
La criticĭ, invective, rĕspunsulŭ e *aşa-voiu.*

Câte-va sĕptĕmânĭ în urmă:

Nu e destulŭ puterea în mână ca sĕ ţii,
E totulŭ la putere lungŭ timpŭ sĕ te menţii.

Unŭ planŭ d'organisare am conceputŭ sublimŭ
Cu dênsulŭ la putere p'unŭ secolŭ ne'ntărimŭ.
La noi n'a domnitŭ încă sistemulŭ feudalŭ,
Ei bine! îlŭ vomŭ face sistemŭ. . *naţionalŭ.*

Justiţia pe mâna poliţiei voiu da.

. . . .

In statŭ mai mare fi-voiu eu dupĕ suveranŭ,
Precum *Vizirulŭ* este la Turcĭ dupĕ Sultanŭ.

Ce sfêrşitŭ a avutŭ acestŭ nenorocitŭ? Poetulŭ ne spune:

Sfruntilă ajunsese mai susŭ decâtŭ visase

. . . .

Er când o eră nouă deschise-o largă cale
La toţĭ făr'osebire, elŭ fù nesăţiosŭ
S'ajungă câtŭ mai iute. Prin meritele sale
De-ar fi 'ntreprinsŭ cercarea, nimica mai frumosŭ,
Dér uită
Câtŭ e datorŭ
Ideilorŭ moderne, sorgintea lui obscură.
Visà o ţéră sclavă cu dênsulŭ dictatorŭ.

Din nefericire pentru elŭ, vechii linguşitorĭ îlŭ părăsiră,

Ér ómenii de bine toţĭ îlŭ despreţuiau.

Zăpăcitŭ de idei fixe,
Pe strade rătăcia;
O mantă şi-o corónă domnéscă vré a'şĭ face
La cânii din rĕspântii discursurĭ lungĭ ţinea
Intr'o ḑi fù luatŭ şi
Când se treḑì, Sfruntilă era la *Balamucŭ*,

***

Conferenţiarulŭ termină ḑicêndŭ că e bine ca la Ateneu sé se permită orĭ-ce subiecte. Nu numai purŭ scienţifice séu de teorii politice şi sociale, ci şi studii de moravurĭ şi lucrurĭ mai înţepătóre, căcĭ numai aşa se póte ajunge pe deplinŭ la idealulŭ Ateneului: *reforma mintală.*

Fórte bine a făcutŭ conferenţiarulŭ că a luatŭ satirele mai de multŭ ceva. Singurulŭ lucru ce i s'ar puté obiecta este, că nu a pomenitŭ pe *Mihailŭ Eminescu,* care n'a făcutŭ satire politice, dér lucrările sale în acestŭ genŭ, deşi puţine, trebue sĕ'i asigure unŭ primŭ locŭ printre satiriştĭ. Şi mai alesŭ că satira sa urmăreşce, cum ḑicea şi conferenţiarulŭ, formarea caracterelorŭ.

Mai multŭ decâtŭ orĭ când satira îşĭ are locŭ aḑĭ, pentru că ceea ce ne lipsesce suntŭ caracterele... Sfruntilă nu e într'unŭ singurŭ esemplarŭ.

(„România") *Gheorghe dela Plevna.*

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Februariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	96 70
Rentă de hârtiă 5%	86 90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113 —
Bonurĭ rurale ungare	104.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.90
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	120.25
Renta de hârtiă austriacă	78 50
Renta de arg. austr.	80 05
Renta de aurŭ austr.	108 75
Losurile din 1860	133.—
Acţiunile băncei austro-ungare	853 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.—
Act. băncei de creditŭ austr.	273.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.02
Napoleon-d'orĭ	10.12
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.70
Londra 10 Livres sterlinge	128.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 15 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	89½	90½
Renta rom. amort. (5%)	91½	92½
» convert. (6%)	85—	84—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33½	37½
Credit fonc. rural (7%)	98½	99½
» „ „ (5%)	83—	84—
» » urban (7%)	96—	97—
» » » (6%)	89—	90—
» » » (5%)	79—	80—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	19.50	20.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	1.98	2.00

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Martie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.39	Vând.	8.42
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	10.07	»	10 12
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 95	»	6.00
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.--
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 63/1887.

a. f. sc. c. d.

Concursŭ la postulŭ de profesorŭ de musică şi cântărĭ.

Până în 25 Martie 1887 la 6 óre după amédĭ se primescŭ aicĭ suplicele celorŭ ce vorŭ voi a ocupa postulŭ de profesorŭ de musică şi cântărĭ la institutele de învĕţământŭ din Năsĕudŭ, susţinute din fondulŭ scolasticŭ centralŭ de aicĭ, şi anume:

1. Cu salarŭ de 800 fl. v. a. pe anŭ, cu dreptulŭ de înaintare după treĭ anĭ la 900 fl. v. a. şi cu dreptŭ de pensiune şi adause decenale după acestŭ salarŭ ca la ceilalţĭ profesorĭ gimnasialĭ, décă va dovedi:

a) că a absolvatŭ obiectele la vr'unŭ conservatorŭ de musică ordinarminte şi are practică cu succesŭ de treĭ anĭ, purtare nemaculată şi capacitatea de a da instrucţiune în tóte instrumentele obicĭnuite la orchestru, precum şi din cântare.

2. Cu 700 fl. pe anŭ salarŭ la ceĭ ce nu vorŭ puté dovedi calificaţiune peplină ca sub 1.

3. Concurenţiĭ îşĭ vorŭ arĕta originea prin carte de botezŭ.

4. Ceĭ ce voiŭ sci limba română şi vorŭ dovedi că potŭ propune în ea, vorŭ fi preferiţĭ, ceilalţĭ însĕ vorŭ avé a dovedi că în 3 anĭ o vorŭ puté învĕţa aşa ca sĕ pótă propune.

5. Suplicele se vorŭ adresa: la comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ în Năsĕudŭ.

Din şedinţa comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 2 Faurŭ 1887.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:

Beszterceze, 1887 18/2.

Br. Bánffy Dezső, főispán.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
Braşovŭ (	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8.51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
Sighişóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
Cluşiu (	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
Cluşiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
Predealŭ (	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4 52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	--

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12 42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ